

Landes Emmen in top van metaalbedrijven

ACHTERGROND HIGHTECH METAAL

● Landes in Emmen 'hogeschool van de metaalbewerking'

Door Bouke Nielsen

Emmen Als er een internationaal klassement van metaalbewerkers zou zijn, dan speelde Landes in Emmen in de Champions League. De Drentse toeleverancier is een internationale topper, want de pakweg vijftig personeelsleden en hun geavanceerde machines kunnen de moeilijkste en meest precieze klussen moeiteloos aan.

Directeur-groootaandeelhouder Herman Koning wijst op een blok titanium van circa 60 bij 80 centimeter dat op een rolwagen ligt. "Van de ene naar de tegenoverliggende hoek is de maat tot op een achtduizendste millimeter nauwkeurig", weet hij. De naam van de klant voor dat titaniumblok zegt alles over de kwaliteit van Landes' werk. Het is namelijk chipsmachinebouwer ASML uit Veldhoven. Dat is internationale toptechnologie en zo'n bedrijf kiest – zij het via een tussenpartij als VDL of KMWE – als toeleverancier alleen maar andere topbedrijven.

Een wandeling door de fabriek leert dat dit de hogeschool van de metaalbewerking is. Machines verspanen en frezen blokken van titanium en aluminium, robots zetten de pallets met spullen klaar voor die machines, zodat de fabriek 7 dagen per week 24 uur per dag in bedrijf is. De combinatie van zo'n machine en robot kost tegen de 1 miljoen euro. Dat is duur, maar de kosten van dit automatiseringsproces wegen niet op tegen het arbeidsloon als de medewerkers zelf de handelingen moesten verrichten.

Het is voor een deel het antwoord op de productie die de afgelopen decennia naar landen als China verdween. Herman Koning:

”
Klanten als ASML en Fokker helpen je je imago te versterken

"Daar kost een werknemer veel minder. Met deze machines bouwen we weer een voorsprong op China op, al weet je meteen dat ze daar over een paar jaar ook over deze machines beschikken. Vanaf dat moment spelen transportkosten en betrouwbaarheid een doorslaggevende rol."

Met die betrouwbaarheid zit het bij Landes wel goed. Naast de bewerkte metaalvormen ligt stevast een centimeters dik pak formulieren, waarin de meest uiteenlopende metingen en handelingen worden geregistreerd. Koning: "De hele geschiedenis van een stuk metaal plus de bewerkingen zijn er terug te vinden, maar ook gebruiken we de

◀ **Herman Koning: "Onze focus op hoogwaardig is goed."**

registraties voor procesoptimalisatie."

Bij Landes is niks goed genoeg. Altijd kan het beter. Die instelling bracht het Emmer bedrijf binnen bij topbedrijven. In lucht- en ruimtevaartindustrie maar ook in de halfgeleiderindustrie heeft Landes een voet tussen de deur. Het bedrijf levert bovendien onderdelen voor de Airbus A350 en de JSF.

Landes richt zich vanaf 2010 op de top van de markt. Herman Koning nam toen 51 procent van de aandelen over van oprichter John van der Laan (diens zoon Sander van der Laan heeft 49 procent). Vanaf dat moment was er de keuze voor meer focus. "We zaten in veertien markten", zegt Koning. "Je moet niet pretenderen dat je alles kunt. We zijn ons gaan richten op zes markten." Dat zijn behalve de al genoemde lucht- en ruimtevaart en de half-

geleiderindustrie nog de machinebouw, sensortechnologie, medische apparatuur en de offshore- en procesindustrie.

Volgens Koning zijn de marges in die branches niet overweldigend, maar zijn de relaties langdurig. Dus is er meer kans op serie-opdrachten. Koning: "Met het machinepark dat wij hebben, is het handig om series te produceren in plaats van losse projecten. In het laatste geval moet je de machines steeds weer ombouwen."

De omzetten stegen sinds 2010 en langzaam wordt er ook weer een goede winst gemaakt. Het gaat goed met Landes. Koning heeft daarom plannen om uit te breiden: "Onze focus op hoogwaardig is goed geweest. Het blijkt dat klanten als ASML en Fokker je helpen je imago te versterken."

▲ **De robot met zwenkarm in het midden pakt metalen objecten van de pallets rondom en plaatst ze in bewerkingsmachine (achter glas links).**

Foto's: Landes